

Varuförsörjning

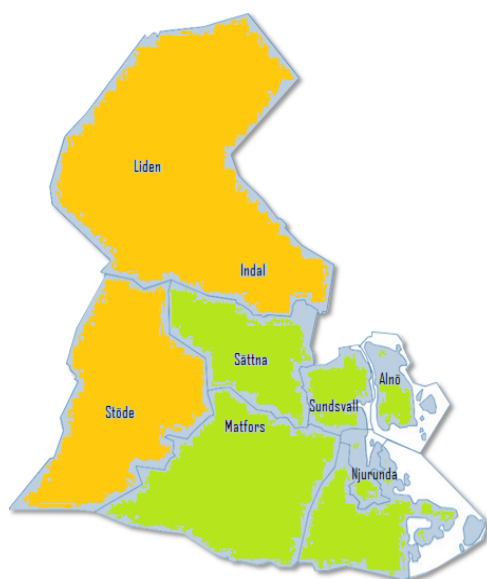
Senast uppdaterad: 2019-08-26

I varje kommundel finns minst en tätort som utgör nav för offentlig och kommersiell service. De benämns fortsättningsvis serviceorter. Deras serviceutbud varierar, bland annat på grund av befolkningsunderlag och närheten till andra tätorter. Gemensamt är att de förser omkringliggande, mer glesbefolkade områden, med grundläggande service. Serviceorterna är därför strategiskt viktiga för landsbygden och kommunen måste planera och prioritera för att säkra och samla service där. Kommunen beslutar inte över kommersiell och landstingskommunal service, såsom apotek, dagligvarubutiker och vårdcentraler, men kan ha en viktig roll att samverka med ansvariga aktörer och skapa förutsättningar för den typen av verksamheter.

Varuförsörjning i Sundsvall

Sundsvalls landsbygd

Sundsvalls kommun har delat upp i landsbygden i olika kommundelar där alla kommundelar har en eller flera orter där grundläggande kommersiell och samhällelig service ska finnas. Nedan beskrivs vilken service som finns i de olika kommundelarna. Utöver det finns också andra typer av verksamheter på dessa orter som exempelvis kyrkor, idrottsplatser, badhus, badplatser, restauranger och caféer.

Kartan visar kommundelarna. De gröna kommundelarna är kommundelarna som ökar i befolkning och de gula kommundelarna är de som minskar i befolkning.

Sättna kommun

I Kovland finns kommersiell och samhällelig service – dagligvaruhandel, flera förskolor, skola hela grundskolan, bibliotek, idrottshall, motionsspår och postombud.

Indal - Liden kommun

I Indal finns kommersiell och samhällelig service – bibliotek, motionsspår, förskola, skola med förskoleklass till årskurs sex, äldreboende, drivmedelsanläggning, fritidsgård, idrottshall och dagligvaruhandel.

I Liden finns kommersiell och samhällelig service – skola med hela grundskolan, förskola, motionsspår, dagligvaruhandel, hälsocentral, fritidsgård, idrottshall, postombud, drivmedelsanläggning och äldreboende.

Matfors kommun

I Matfors finns kommersiell och samhällelig service – flera förskolor, skola med hela grundskolan, bibliotek, motionsspår, dagligvaruhandel, drivmedelsanläggning, apotek, hälsocentral, äldreboende, fritidsgård, post och sporthall.

Stöde kommun

I Stöde finns kommersiell och samhällelig service – flera förskolor, skola med hela grundskolan, bibliotek, äldreboende, fritidsgård, idrottshall, postombud, hälsocentral, motionsspår, dagligvaruhandel och drivmedelsanläggning.

Njurunda kommun

I Njurundabommen finns kommersiell och samhällelig service – flera förskolor, flera skolor som täcker in hela grundskolan, motionsspår, restaurang, dagligvaruhandel, idrottshall och postombud.

I Kvissleby finns kommersiell och samhällelig service – motionsspår, flera förskolor, bibliotek, flera skolor som täcker in hela grundskolan, äldreboende, dagligvaruhandel, fritidsgård, idrottshall, postombud, hälsocentral, drivmedelsanläggning och apotek.

Alnö kommun, landsbygd

I Vi finns kommersiell och samhällelig service – flera skolor som täcker in hela grundskolan, flera förskolor, bibliotek, motionsspår, drivmedelsanläggning, dagligvaruhandel, apotek, hälsocentral, idrottshall, fritidsgård, postombud och äldreboende.

Lagar, regler och normer

I Förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service står det beskrivet när kommersiell service kan få stöd. Detta gäller bland annat dagligvaruhandel i områden där servicen är gles. I vissa fall kan stöd även lämnas till fackhandelsservice. Det är länsstyrelsen som närmare bestämmer inom vilka områden stöd får lämnas.

Mål – EU, nationella och regionala

Regionalt serviceprogram Västernorrland 2014-2020

I det regionala serverprogrammet för Västernorrland har som syfte att ge en god och hållbar servicenivå i hela länet. Programmet ska vara en vägledning i det kommunala stödet till kommersiell service men också som prioritering av statliga resurser.

En enkätundersökning genomfördes inför framtagandet av programmet för att få en bild över hur boende uppfattar serviceläget. Den service som prioriterades högst enligt deltagarna i enkäten var:

- Se till att existerande dagligvarubutiker och skolor/barnomsorg får vara kvar.
- Arbeta för en bättre mobiltäckning i länet.
- Förbättra kvaliteten på vägarna/inklusive snöröjning.
- Bättre tillgång till vård och omsorg för de boende.
- Säkerställa tillgång till bredband/hastighet på bredband.
- Öka tillgången till kollektivtrafik.

I det regionala serviceprogrammet finns tre prioriterade områden med tillhörande mål:

1. Samordning och utvecklade servicelösningar
Utveckla och etablera lokalt anpassade servicelösningar.
Offentliga upphandlingar utformas så att fler lokala leverantörer ges möjlighet att lämna anbud.
Ökad kunskap hos små och medelstora företag att lämna anbud vid offentlig upphandling.
Ökat antal företag i länet som levererar produkter, tjänster och entreprenader.
2. Dagligvaror och drivmedel
Ökad attraktivitet och lönsamhet bland länets landsbygdsbutiker.
Bibehållen tillgänglighet till dagligvaruservice i hela länet.
Dagligvaruförsörjning genom kompletterande insatser i form av hemsändningsbidrag eller andra transportlösningar i länets mest serviceglesa områden.
Bibehållen tillgänglighet till drivmedel och anpassning till nya (exempelvis laddstolpar).

3. Infrastruktur

Förbättrad standard på vägnätet i länets landsbygdsområden.

Transportlösningar som kompletterar den konventionella kollektivtrafiken i glest befolkade områden.

Bredbandsutbyggnad på landsbygden i enlighet med antagna bredbandsstrategier.

God tillgång till grundläggande betaltjänster. (Region Västernorrland)

Kommunala beslut

I Landsbygdsprogram 2021 beskrivs det vilken kommersiell och landstingservice som ska finnas i alla kommundelar.

- Dagligvarubutik
- Apotek eller apoteksombud
- Post eller postombud
- Hälso- eller vårdcentral
- Drivmedelsanläggning

Om inte alla kommundelar har det kan kommunen ge stöd till den kommersiella servicen.

Enligt Landsbygdsprogrammet 2021 är det Indal och Liden som uppfyller kriteriet för stöd för kommersiell service. Övriga serviceorter har tillräckligt hög omsättning för att klara sig utan stödet.

Aktuella anspråk och konflikter

Den åldrande befolkningen på landsbygden ger utmaningar för kommunen, både när det gäller att upprätthålla en levande landsbygd, god servicenivå och att hålla kostnaderna på en rimlig nivå. Det är svårt för lokala butiksägare att konkurrera med priserna hos större butiker i tätorterna. Det är också svårt att bedriva kollektivtrafik där resandeunderlaget är litet.

Sundsvalls kommun har de senaste åren försökt arbeta med att stärka upp vissa stråk i inlandet för att det ska gynna förutsättningar för infrastruktur och service.

Läs mer

Region Västernorrland, Regionalt serviceprogram 2014-2020.

<https://www.rvn.se/contentassets/1d03a1db2ee34962bf06fa1f4c4a8e3b/regionalt-serviceprogram-vasternorrland-2014-2020.pdf>